

निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष
प्रशासन सेवा, नायब प्रबन्धक पद (तह ढ) को
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण:- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क:-२००

द्वितीय चरण:- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क:-३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण:- लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क:-२००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या X अङ्क	समय
प्रथम	शासकीय प्रबन्ध, सार्वजनिक व्यवस्थापन र आर्थिक मामिला	१००	४०	विषयगत	६ प्रश्न x १० अङ्क = ६०	३ घण्टा
				विषयगत - समस्या समाधान	२ प्रश्न x २० अङ्क = ४०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	६ प्रश्न x १० अङ्क = ६०	३ घण्टा
				विषयगत - समस्या समाधान	२ प्रश्न x २० अङ्क = ४०	

२. द्वितीय चरण:- अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्क:-३०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता (Interview)	३०	मौखिक (Oral)	

द्रष्टव्य:

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी हुनेछ अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ। तर द्वितीय पत्रमा कम्तिमा एउटा प्रश्नको अनिवार्य English बाट उत्तर दिनु पर्नेछ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ।
- लिखित परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा दुई बढी टिप्पणीहरू (short notes) सोध्न सकिने छ।
- विषयगत प्रश्न हुने पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्। परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नु पर्नेछ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जुन सुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति: २०८०/१२/३०

निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष
प्रशासन सेवा, नायब प्रबन्धक पद (तह ढ) को
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
प्रथम पत्र:
शासकीय प्रबन्ध, सार्वजनिक व्यवस्थापन र आर्थिक मामिला
खण्ड (क) — ५० अङ्क
(३ प्रश्न × १० अङ्क र १ प्रश्न × २० अङ्क)

१. शासकीय प्रबन्धका विविध पक्षहरू

- १.१. शासकीय प्रबन्ध (Governance) को अवधारणा र विशेषताहरू
- १.२. नयां सार्वजनिक शासकीय प्रबन्ध (New public governance) र यसका विविध पक्षहरू
- १.३. संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय शासन र अन्तर सम्बन्ध
- १.४. नेपालमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको काम, कर्तव्य र अधिकार
- १.५. सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्यांकन र पृष्ठपोषण
- १.६. लोकतान्त्रिक मूल्य मान्यता र कानूनको शासन
- १.७. सूचनाको हक र पारदर्शिता
- १.८. सामाजिक न्याय, सामाजिक सुरक्षा र सामाजिक संरक्षण
- १.९. समानुपातिक प्रतिनिधित्व तथा समावेशीकरण

२. सार्वजनिक प्रशासन, व्यवस्थापन तथा सार्वजनिक सेवा

- २.१. सार्वजनिक प्रशासन र व्यवस्थापनको अवधारणा, सिद्धान्त र नवीनतम प्रवृत्तिहरू
- २.२. मानव पूँजी व्यवस्थापन (Human Capital Management)
- २.३. कर्मचारी प्रशासनका विविध पक्षहरू
- २.४. नेपालको सार्वजनिक प्रशासन: सुधारका प्रयास एवम् चुनौती
- २.५. सार्वजनिक जिम्मेवारी र उत्तरदायित्व (नैतिकता, ईमानदारिता र स्वच्छता)
- २.६. परिवर्तन व्यवस्थापन, द्वन्द्व व्यवस्थापन, विपद व्यवस्थापन, संकट व्यवस्थापन, समय व्यवस्थापन, विविधता व्यवस्थापन र रणनीतिक व्यवस्थापन
- २.७. सुशासन, सदाचार र व्यवसायिकता
- २.८. नेतृत्व, उत्प्रेरणा, मनोबल, निर्णय निर्माण प्रक्रिया तथा संचार सीपहरू
- २.९. सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, विशेषता र आधारभूत मान्यताहरू (Values)
- २.१०. सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा आध्यात्मिकता (Spirituality), मानवीय मूल्य/ मान्यता तथा नागरिक सहभागिता र संलग्नता
- २.११. सेवा प्रवाहमा विद्युतीय शासन (e- Governance/Digital Governance)
- २.१२. सामूहिक सौदाबाजी, वार्ता तथा सम्झौता गर्ने सीपहरू

३. विकासका आयामहरू

- ३.१. विकासको अवधारणा, यसका विविध पक्षहरू र नवीनतम उपागमहरू
- ३.२. नेपालमा योजनाबद्ध विकास र चालु आवधिक योजना
- ३.३. दिगो विकास लक्ष्य र हालसम्मको उपलब्धि
- ३.४. विपद संवेदनशील विकास र हरित विकासको अवधारणा
- ३.५. विकासका आयामहरू - मानव विकास, गरिबी न्युनिकरण, जलवायु परिवर्तन, लैंगिक सवाल, समावेशी विकास, सन्तुलित विकास
- ३.६. आयोजना/परियोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्यांकन
- ३.७. विकास प्रक्रियामा सामुदायिक संघ संगठन र नागरिकको सहभागिता
- ३.८. सार्वजनिक निजी साझेदारी (PPP) र मिश्रित लगानी (Blended Finance) को अवधारणा

निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष
प्रशासन सेवा, नायब प्रबन्धक पद (तह ढ) को
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
खण्ड (ख) — ५० अङ्क
(३ प्रश्न × १० अङ्क र १ प्रश्न × २० अङ्क)

४. अर्थतन्त्रसँग सम्बन्धित विषयहरू

- ४.१. विश्व र राष्ट्रिय अर्थतन्त्र सम्बन्धी जानकारी
- ४.२. आर्थिक नीति, वित्त नीति, मौद्रिक नीति तथा अन्तरसम्बन्ध
- ४.३. आर्थिक वृद्धि, आर्थिक विकास र आर्थिक विकासका सम्भावित क्षेत्रहरू
- ४.४. समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरू
- ४.५. नेपाल सरकारका नीतिहरू (वाणिज्य नीति, औद्योगिक नीति, विकास सहायता नीति तथा पर्यटन नीति)
- ४.६. अर्थतन्त्रको विकाशमा बैदेशिक लगानी, सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको भूमिका
- ४.७. नेपालको वैदेशिक व्यापार र भुक्तानी सन्तुलन (Balance of Payment) को अवस्था
- ४.८. बैदेशिक रोजगारी, विप्रेषण र अर्थतन्त्रमा यसको प्रभाव
- ४.९. विश्वव्यापीकरण, आर्थिक उदारीकरण र निजीकरण
- ४.१०. नेपालको अर्थतन्त्रका चुनौति र सम्भावनाहरू

५. आर्थिक क्षेत्रका विविध विषयहरू

- ५.१. वित्तीय क्षेत्र सुधार कार्यक्रम र वित्तीय क्षेत्र विकास रणनीति
- ५.२. नेपाल राष्ट्र बैंक, वाणिज्य बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू र आर्थिक विकासमा पुऱ्याएको योगदान
- ५.३. गैर बैंकिङ्ग वित्तीय क्षेत्र तथा संस्थाहरू
- ५.४. नेपालमा बीमा तथा पूँजीबजारको विद्यमान अवस्था
- ५.५. सहकारी व्यवस्थापन र नियमन
- ५.६. सार्वजनिक संस्थानको व्यवस्थापन
- ५.७. सार्वजनिक संस्थानमा वित्तीय स्वायत्तता, वित्तीय उत्तरदायित्व र जिम्मेवारी
- ५.८. उद्यमशीलता, नवप्रवर्तन र रोजगारी
- ५.९. नेपालको आर्थिक क्षेत्रका समसामयिक सवालहरू

निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष
प्रशासन सेवा, नायब प्रबन्धक पद (तह ८) को
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
द्वितीय पत्र: सेवा सम्बन्धी
खण्ड (क) — (४० अङ्क)

१. लेखा तथा लेखापरीक्षण

- १.१. लेखा प्रणाली र सर्वमान्य सिद्धान्त
- १.२. व्यवस्थापकीय लेखाको आवश्यकता र महत्व
- १.३. वित्तीय विवरणहरूको तयारी (Preparation of Financial Statements)
- १.४. लेखामानको अर्थ, आवश्यकता र महत्व
- १.५. नेपाल लेखामान (Nepal Accounting Standards), नेपाल वित्तीय प्रतिवेदन मान (Nepal Financial Reporting Standards), अन्तरराष्ट्रिय वित्तीय प्रतिवेदन प्रणाली (International Financial Reporting System), नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (Nepal Public Sector Accounting Standards) सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- १.६. लेखापरीक्षणको अर्थ, उद्देश्य, आधारभूत सिद्धान्त, किसिम र महत्व
- १.७. नेपाल लेखापरीक्षणमान सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- १.८. कार्यमूलक लेखापरीक्षण र नेपालमा यसको प्रयोग
- १.९. बजेटको अवधारणा, किसिम, बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, नियन्त्रण र मूल्यांकन
- १.१०. आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली
- १.११. सरकारी स्वामित्वका संगठित संस्थाको लेखापरीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था

२. वित्तीय व्यवस्थापन (Financial Management)

- २.१. वित्तीय व्यवस्थापन यसका सिद्धान्तहरू (Financial Management & Its Principles)
- २.२. वित्तीय विवरण विश्लेषण (Financial Statement Analysis), वित्तीय विश्लेषणका विधिहरू (Methods of financial analysis) – benefit cost ratio, internal rate of return, net present value, payback period, minimum attractive rate of return and their application
- २.३. वित्तीय जोखिम व्यवस्थापन (Financial Risk Management)
- २.४. वित्तीय व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (Financial Management Information System)
- २.५. वित्तीय योजना तथा नियन्त्रण (Financial planning and control), चालु पूंजी व्यवस्थापन (working capital management), selection of long-term assets under uncertainty and risk, financial structure, cost of capital
- २.६. Capital asset planning and evaluation, present value theory and analysis, the theory and measurement of rate of return and cost of capital
- २.७. वित्तीय स्थिरता कायम गर्न नेपाल राष्ट्र बैंक, धितोपत्र बोर्ड, नेपाल बीमा प्राधिकरण तथा अन्य वित्तीय निकायहरूको भूमिका (Role of Nepal Rastra Bank, SEBON, Nepal Insurance Authority & Other Financial Entities in maintaining financial stability)
- २.८. Research Methodology: Introduction and design of research, Sampling & Sampling Design, Data collection, Data analysis, Report writing and research proposal

खण्ड (ख) — (३०)

३. निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण सम्बन्धी ज्ञान

- ३.१. निक्षेप सुरक्षणको अवधारणा, मान्यता तथा सिद्धान्तहरू
- ३.२. कर्जा सुरक्षणको अवधारणा, मान्यता तथा सिद्धान्तहरू
- ३.३. निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष सम्बन्धी जानकारी
३.३.१. निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषको परिचय, उद्देश्य,संगठनात्मक संरचना, कार्यक्षेत्र र विद्यमान अवस्था

**निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष
प्रशासन सेवा, नायब प्रबन्धक पद (तह ढ) को
खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम**

- ३.३.२. निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषका सवल र दुर्बल पक्षहरू तथा अवसर र चुनौतीहरूको विश्लेषण
- ३.४. निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषबाट संचालित सुरक्षण कार्यक्रमहरू
- ३.५. कोषबाट प्रकाशित आर्थिक तथा वित्तीय प्रतिवेदनहरू
- ३.६. कोषको लगानी सम्बन्धी व्यवस्था
 - ३.६.१. लगानी सम्बन्धी योजना तर्जुमा, विश्लेषण र मूल्याङ्कन व्यवस्था
 - ३.६.२. लगानीका क्षेत्रहरू, लगानी सम्बन्धि आयोजनाहरूको मूल्याङ्कन, विश्लेषण तथा लगानी सम्बन्धि निर्णय गर्ने आधारहरू
 - ३.६.३. लगानीको जोखिम विश्लेषण, मापन र व्यवस्थापन
- ३.७. महालेखा परीक्षकको कार्यालय, लोक सेवा आयोग, अर्थ मन्त्रालय, नेपाल राष्ट्र बैंक र बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको काम कर्तव्य र अधिकार तथा कोषसंगको सम्बन्ध
- ३.८. निक्षेप सुरक्षण र कर्जा सुरक्षण सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय अभ्यासहरू
- ३.९. निक्षेप सुरक्षण र कर्जा सुरक्षण सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाहरू : Asian Credit Supplementation Institution Confederation (ACSIC), International Association of Deposit Insurers (IADI)
- ३.१०. संघीय संरचनामा निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषको भूमिका

खण्ड (ग) — (३० अङ्क)

४. संविधान तथा सम्बद्ध कानूनहरू

- ४.१. नेपालको संविधान
- ४.२. नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८
- ४.३. बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३
- ४.४. कम्पनी ऐन, २०६३
- ४.५. बीमा ऐन, २०७९
- ४.६. सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४
- ४.७. आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व सम्बन्धी ऐन, २०७६
- ४.८. भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- ४.९. सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४
- ४.१०. सम्पत्ति शुद्धिकरण (मनी लाउण्डरिङ) निवारण ऐन, २०६४
- ४.११. कोषसंग सम्बन्धित कानूनी व्यवस्था
 - ४.११.१. निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष ऐन, २०७३
 - ४.११.२. निक्षेप सुरक्षण नियमावली, २०७५
 - ४.११.३. कर्जा सुरक्षण नियमावली, २०७५
 - ४.११.४. निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष लगानी विनियमावली, २०७४
 - ४.११.५. खरिद तथा आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०७३
 - ४.११.६. निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोष कर्मचारी सेवाशर्त सम्बन्धी विनियमावली, २०७४
 - ४.११.७. जोखिम व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७६
 - ४.११.८. व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यविधि, २०७६